

## **ПЕТИ РАЗРЕД**

**Слободна наставна активност: МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ**

## ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКО ОСТВАРИВАЊЕ ПРОГРАМА НАСТАВЕ И УЧЕЊА

-у складу са Упутством за дидактичко-методичко остваривање програма („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/19, 2/20, 6/20 и 5/21), чланом 61. Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (члан 7),

**Годишњи фонд часова: 36**

**Недељни фонд часова: 1**

**Циљ** учења слободне наставне активности *Медијска писменост* да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.

| р.бр. | НАСТАВНА ТЕМА/ОБЛАСТ                                                             | ФОНД ЧАСОВА |        |        |       |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------|-------------|--------|--------|-------|
|       |                                                                                  | обрада      | утврђ. | остало | свега |
| 1.    | ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА                                                          | 5           | 2      | 2      | 9     |
| 2.    | ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ                                    | 5           | 2      | 2      | 9     |
| 3.    | ОГЛАШАВАЊЕ                                                                       | 3           | 3      | 2      | 8     |
| 4.    | МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ | 4           | 3      | 3      | 10    |

**Наставне методе:** дијалогска метода, монолошка метода, текст-метода, комбиноване методе, методе логичког мишљења (анализа, синтеза, индуктивно-дедуктивна метода, методе апстракције и конкретизације, поредбена метода), аудитивне и демонстративне методе стваралачко и креативно писање, метода игровне активности.

**Наставна средства и помагала:** израда наставних средстава (шеме, панои, илустрације), рачунар, пројектор, презентације, школска табла, слике, аудио и видео записи, новине.

| ОБЛАСТ / ТЕМА                                                                                                                                                                                                      | МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ИСХОДИ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА</b><br><br><b>ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ</b><br><br><b>ОГЛАШАВАЊЕ</b><br><br><b>МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ</b> | Компетенција за целоживотно учење<br><br>Комуникација<br><br>Рад са подацима<br><br>Дигитална компетенција<br><br>Решавање проблема<br><br>Сарадња<br><br>Одговорно учешће у демократском друштву<br><br>Одговоран однос према здрављу<br><br>Одговоран однос према околини<br><br>Естетичка компетенција<br><br>Предузимљивост и оријентација ка предузетништву | <ul style="list-style-type: none"> <li>– идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници);</li> <li>– разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука;</li> <li>– упоређи основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија;</li> <li>– опише и анализира своје медијске навике;</li> <li>– разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности;</li> <li>– деконструише једноставније примере медијских порука;</li> <li>– одговорно креира једноставније медијске садржаје;</li> <li>– критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ;</li> <li>– наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача;</li> <li>– разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи;</li> <li>– идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву;</li> <li>– препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја;</li> <li>– вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане;</li> <li>– препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама.</li> </ul> |
| АКТИВНОСТ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| АКТИВНОСТ НАСТАВНИКА                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | АКТИВНОСТ УЧЕНИКА                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|                                                                                                                                                                                  |                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| планира, припрема материјале, бира одговарајуће садржаје, репродукције; планира посете на основу предлога ученика; мотивише; прати реализацију активности, демонстрира, вреднује | слушају, стварају, постављају и одговарају на питања, предлажу, вреднују заједно са наставником |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Тема | Садржаји и кључни појмови | Материјали | Начини и поступци остваривања програма |
|------|---------------------------|------------|----------------------------------------|
|------|---------------------------|------------|----------------------------------------|

|                                                             |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА</b></p>                       | <p>Медији и публика (корисници).</p> <p>Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет).</p> <p>Улога и место медија у савременом друштву.</p> <p>Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>).</p> | <p>Штампани и дигитални медији; Јутјуб снимци, фотографије, презентације</p> <p>„Медијска писменост – приручник за васпитаче, наставнике и стручне сараднике“, Славица Трифуновић</p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- анализа медијских навика ученика и самовредновање, уписивањем у одговарајућу табелу свог избора медија и медијског садржаја;</li> <li>- анализа новинског текста или другог медијског садржаја (ТВ или радио-емисије, садржаја са Јутјуба и сл.</li> <li>- анализа телевизијске рекламе;</li> <li>-припремање различитих материјала који имају функцију подстицаја и мотивисања ученика за рад на њима;</li> <li>- упутити ученике како да користе разноврсне, релевантне и поуздане податке и информације за истраживачки и стваралачки рад; да ефикасно сарађују и комуницирају; да развијају критичко мишљење, конструктивно размењују мишљења и формирају позитивне вредносне судове;</li> </ul> |
| <p><b>ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ</b></p> | <p>Медијски садржаји као конструкти стварности.</p> <p>Деконструкција и конструкција медијских порука.</p>                                                                                                                       | <p>„Медијска писменост у школској клупи – водич за наставнике“, Новосадска новинарска школа</p>                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>- повезивање уч. школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе ;</li> <li>-активности погодне за реализацију су: креативне радионице; презентације; анализа инсерата филмова, аудио-визуелних прилога, аудио и визуелних садржаја;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                               |                                                                                             |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>ОГЛАШАВАЊЕ</b></p> | <p>Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова).</p> <p>Профит као циљ оглашавања.</p> <p>Утицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу.</p> | <p>„Основе медијске писмености – приручник за наставнике и професоре“, Независно удружење новинара Србије</p> | <p>-припремати конкретне задатке који ученике усмеравају на истраживање утицаја медија;</p> |
|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                      |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>МЕДИЈСКИ<br/>САДРЖАЈИ НА<br/>МОБИЛНИМ<br/>ДИГИТАЛНИМ<br/>ПЛАТФОРМАМА И<br/>ПРЕТРАЖИВАЊЕ<br/>НА ИНТЕРНЕТУ</b> | <p>Комуникација у дигиталном окружењу.</p> <p>Поузданост и веродостојност информација на интернету.</p> <p>Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја.</p> <p>Вредновање и селекција доступних информација.</p> <p>Персонализован а претрага на Гуглу.</p> <p>Анализа апликација на мобилном телефону.</p> <p>Зависност од мобилних телефона.</p> | <p>„Наши ученици у свету критичког мишљења и медијске писмености”, приручник за наставнике, ЗУОВ</p> |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|

**МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**

## МЕЂУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ

- са географијом (географске и демографске одлике средине у вези са врстом медијских садржаја)
- са ликовном културом (илустрације)
- са музичком културом (улога музичке подлоге у рекламним садржајима)
- са страним језиком (стране речи у медијима)
- са техником и технологијом и информатиком (прављење табела како би се лакше систематизовало или обрадило градиво)
- са грађанским васпитањем (ослањање на садржаје грађанског васпитања)

## ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ

- У складу са Правилником о програму наставе и учења за пети разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 11/19, 2/20, 6/20 и 5/21), чланом 61. *Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању* (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.
- **Напомена:** Праћење и вредновање ће се прилагођавати условима рада и напредовању ученика.

| ПЛАН ЕВАЛУАЦИЈЕ                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                        |                   |
|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
|                                                                  | Поступак праћења и оцењивања                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Инструменти за праћење напредовања                                                                                     | Време             |
| А) Степен остварености циљева и прописаних, односно прилагођених | Праћење и вредновање ученичких постигнућа не заснива се на класичним индивидуалним усменим и писаним проверама. Наставник континуирано прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, примењују, процењују последице итд. | -Евиденција : белешке о елементима за процењивање и оцењивање<br>-Чек-листе са скалом процене<br>-Протоколи посматрања | Белешке са часова |

|                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                  |                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|
| <p>стандарда и исхода</p> <p>Б) Ангажовање ученика у настави</p> <p>В) Самосталност у раду</p> | <p><b>Критеријуми су:</b> квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења.</p> | <p>-Листе: сарадња у групи (сви чланови су укључени, сви имају задато забележено у свескама...)</p> <p>-Квалитативно и квантитативно процењивање резултата (пано, табела...)</p> | <p>Пресек стања по класиф. периодима</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|

## НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА УЧЕНИЦИМА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНА ДОДАТНА ПОДРШКА

- Препоручени начини прилагођавања програма наставе и учења ученицима којима је потребна додатна образовна подршка: просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. размештај седења, избор градива за истраживање, прилагођавање задатака,)
- прилагођавање задатака ученицима са изузетним способностима врши се у складу са способностима сваког ученика.; подразумева најпре идентификацију ученика, а потом и прилагођавање садржаја кроз индивидуализован приступ и примену диференциране наставе како садржаја, тако и метода рада.